

Jasmine Versyck en Hanna Van Renterghem

B2BE-Facilitator brengt alle actoren bijeen rond innovaties bio-economie

Vlaanderen wil op het vlak van bio-economie een versnelling hoger schakelen en daarin zal de B2BE-Facilitator een centrale rol spelen. “Uit veldonderzoek blijkt dat de interesse bij alle actoren, zowel landbouwers als industrie, bijzonder groot is. Er bestaat tussen beide echter nog een kloof die we willen dichtent”, stellen Jasmine Versyck en Hanna Van Renterghem van de B2BE-Facilitator. Onbekend is ook hier nog vaak onbemind.

Eerst moeten we een hardnekkig misverstand uit de wereld helpen: de ‘bio’ in bio-economie heeft helemaal niets te maken met bioproducten uit de land- en tuinbouw.

Transitie grondstoffen

In de bio-economie wordt organisch materiaal van dieren en planten (biograndstoffen) gebruikt en hergebruikt om nieuwe producten te maken. Zo wordt organisch afval omgezet in biograndstof, wat leidt tot minder gebruik van fossiele grondstoffen. Wat een groot middel is om bijvoorbeeld de klimaatverandering tegen te gaan.

“In de bio-economie wordt gefocust op de transitie van het gebruik van fossiele grondstoffen naar het gebruik van bio-gebaseerde grondstoffen”, aldus Jasmine Versyck en Hanna Van Renterghem van de B2BE Facilitator, die onderdak heeft bij ILVO maar een veel ruimer werkingsveld bestrijkt.

Ambitie en passie

Jasmine Versyck is Business Developer bio-economie. Ze studeerde aan de KU Leuven voor bio-ingenieur in de landbouw en volgde een Vlerick-opleiding General Management. Jasmine komt uit een landbouwgezin, maar haar professionele ambitie en passie gingen verder dan het ouderlijk melkveebedrijf. “Ik stuur de B2BE-Facilitator inhoudelijk aan, coördineer en faciliteer de werking, leg contacten met landbouwers en bedrijven en voer onder meer de thematische dieptewerking uit.”

Voor de communicatie van die B2BE-Facilitator werd Hanna Van Renterghem aangetrokken. Zij studeerde Taal en Letterkunde en werkte voor KortrijkXpo, waar ze on-

der meer Exhibition en Accountmanager was en internationale beurzen organiseerde. Ze is afkomstig uit de landbouwregio Ruiselede en heeft een grote interesse voor duurzaamheid en ecologie.

De B2BE-Facilitator werpt zich op als de ‘matchmaker’ in de bio-economie, zeg maar: de bruggenbouwer en de draaischijf van alles wat met bio-economie in Vlaanderen heeft te maken. De hoofddoelstelling is het samenbrengen van ondernemers uit de land- en tuinbouw, uit de mariene sector en uit de voedingsindustrie met industriële partners rond groene innovaties in de fossielvrije bio-economie.

Verder opschalen

De eerste contacten wijzen intussen op heel wat opportuniteiten om op het vlak van bio-economie de komende jaren grote stappen voorwaarts te zetten.

“Toch stellen we uit onze diepgaande gesprekken met de verschillende stakeholders ook vast dat er tussen beide partijen (vraag en aanbod) nog een kloof bestaat, die we willen dichtent. Soms wordt een andere taal gesproken, maar het staat

Jasmine Versyck en Hanna Van Renterghem van de B2BE-facilitator, die werkt rond bio-economie in Vlaanderen. Foto: ILVO

onomstotelijk vast dat er bijzonder grote kansen zijn om de bio-economie sterk te gaan opschalen.”

Kort samengevat: de B2BE-Facilitator gaat de partijen koppelen die nodig zijn om innovatieve producten in de bio-economie te ontwikkelen. Dat traject steunt op 4 belangrijke pijlers: de werkveldverkenning, de thematische dieptewerking, de communicatie én de monitoring.

Werkveldverkenning

“Om een juist en duidelijk zicht te krijgen op wat er allemaal bestaat, gaat eerst alle aandacht naar de werkveldverkenning”, stelt Jasmine Versyck.

Van welke nevenstromen of andere biomassa willen landbouwers af? Zit daar iets in waar de industrie naar op zoek is? Welke landbouwers en bedrijven zijn geïnteresseerd? En wat kunnen ze voor elkaar betekenen? “Het is belangrijk om hen te identificeren en met elkaar in contact te brengen. Zo kunnen we ook eventuele technologische obstakels in kaart brengen en ook daar de juiste partijen voor aantrekken. We creëren zo ook het nodige vertrouwen tussen de verschillende partners en er kan dan al een inschatting worden gemaakt van bijvoorbeeld de economische haalbaarheid van het gezamenlijk tra-

ject”, stellen Jasmine Versyck en Hanna Van Renterghem.

Thematische dieptewerking

Een tweede pijler is de thematische dieptewerking. “We hebben heel wat gesprekken, met onderzoekinstellingen, universiteiten, landbouw- en brancheorganisaties... gehad om een prioriteitenlijst op te stellen. Zes maanden lang focussen we telkens op 1 specifiek onderwerp. Zo worden 2 thema’s per jaar behandeld.”

De 5 thema’s die vooropgesteld werden zijn: valorisatie van droge gewasresten, valorisatie van groen loof, het *bio based* worden van de visserij, biopesticiden en mycomaterialen.

Bij de thematische dieptewerking wordt gewerkt in 4 stappen.

1. Systeemverkenning (identificatie actoren, interviews met kernactoren, literatuuronderzoek, afbakening thema).
2. *Living Lab* of workshops (opbouw van netwerk, systeem oefening, identificatie hiaten en problemen, matchmaking).
3. Acties (korte studies (technologisch, juridisch, logistiek ...)), uitwerking concrete bio-economieprojecten met complexe samenwerking.
4. Rapportering (thematische samenvatting, advies naar klankbord, toelichting met show cases) én actieve samenwerkingen rond bepaalde cases.

Tot eind april wordt rond het eerste thema ‘Valorisatie van droge gewasresten’ (van bijvoorbeeld maïs, vlas, hennep, houtsnippers, peulvruchten...) gewerkt. “Begin volgend jaar zullen we ook verschillende workshops opzetten rond dit thema. We zijn nog altijd op zoek naar landbouwers en verwerkers. Zo krijgen we nog een beter beeld van de mogelijkheden en ook van de knelpunten.” Voor alle duidelijkheid: rond de verschillende thema’s wordt geen basisonderzoek meer gevoerd, hoogstens een korte studie om een technologisch obstakel op te lossen. “Want

Kalkhennep wordt meer en meer verwerkt tot bouw materiaal. Foto: ILVO

we willen na 6 maanden echt evolueren naar actieve samenwerkingsverbanden."

Monitoring

Naast de werkveldverkenning en thematische dieptewerking zet de B2BE-Facilitator ook in op monitoring. "Er loopt momenteel een studie om de bio-economie in Vlaanderen volledig in kaart te brengen. Daarna zullen we verder monitoren om te kijken of we onze doelstelling bereiken: de bio-economie én het aandeel van de primaire sector daarin doen groeien", aldus Jasmine Versyck.

Communicatie

Een vierde luik is de communicatie. De bio-economie en alle aspecten die daaraan verbonden zijn nog bekender maken is de hoofdjob van Hanna Van Renterghem. De website www.b2be-facilitator.be staat hierbij centraal.

"De communicatie gebeurt in de eerste plaats via de website. Daarop staat niet alleen wat we doen en wat we willen bereiken, we gaan ook dieper in op enkele thema's en brengen vooral ook inspirerende verhalen. Concrete voorbeelden zetten immers ook anderen aan om over dit

onderwerp meer na te denken en om zelf stappen te ondernemen." Ook LinkedIn en Twitter zijn belangrijke kanalen om de acties van de B2BE-Facilitator wereldkundig te maken.

"Voor alle duidelijkheid: we zetten niet alleen in op alles wat we zelf doen, maar kijken ook naar andere actoren in de bio-economie, die bijvoorbeeld netwerkevenementen of workshops organiseren. Ook zij krijgen bij ons de aandacht die ze verdienen."

De B2BE-Facilitator heeft zo de ambitie om de Vlaamse 'hub' in voor bio-economie te worden. "We worden gehost door het ILVO, maar we zijn medewerkers van de B2BE-Facilitator in het kader van een Vlaamse overheidsopdracht. Dat betekent dat we ook expertise op het vlak van bio-economie bij andere onderzoeksinstituten en kenniscentra gaan zoeken. Uiteraard is het ILVO hierin ook een belangrijke partner, gezien de grote kennis die op het vlak van bio-economie in huis aanwezig is."

Naar aanleiding van de recent verschenen reportage over bio-economie op de themazender PlattelandsTV kwam er al heel wat reactie. "Je merkt dat het onderwerp leeft. Landbouwers en bedrijven komen af met vragen en daar willen we een passend antwoord op bieden. Land-

bouwers hebben bijvoorbeeld een nevenstroom, waar ze op vandaag geen hoogwaardige toepassing voor hebben... Ook bedrijven hebben interesse voor de productie van biogebaseerde materialen, maar ook het prijskaartje moet kloppen, de logistiek... Teelten zijn nu bijvoorbeeld eenmaal onderhevig aan het weer, aan kwaliteit... Er zijn nog heel wat uitdagingen, maar niets is onmogelijk. Integendeel, door te praten en te overleggen komen er nieuwe inzichten én oplossingen."

Promotie voeren

Om de B2BE-Facilitator bekender te maken, wordt promotie gevoerd. "Zo waren we aanwezig op Interpom in Kortrijk Xpo, waar de aardappel en nevenstromen daarvan centraal stonden.

De B2BE-Facilitator dekt zowel aanbod als vraag: producenten van biomassa en groene reststromen; kmo's en ondernemers uit de industrie die hun producten of processen willen verduurzamen door fossiele grondstoffen te vervangen door grondstoffen uit lokale biomassa.

Lieven Vancoillie

Verschillende mogelijkheden

Van kalkhennep tot fruitresten en goudsbloem

Land- en tuinbouwers werken met organisch materiaal van dieren en planten. Die biograndstoffen uit reststromen en specifieke teelten kunnen duurzaam worden verwerkt tot waardevolle grondstoffen.

Zo wordt hennep verwerkt tot bouw materiaal, krijgen fruitresten een tweede leven als vernieuwende sappen en kan uit de wortel van de Russische paardenbloem rubber gehaald worden. Een relatief nieuwe teelt met potentieel voor de bio-economie is goudsbloem. Onder meer Praktijkpunt Landbouw en het ILVO werken al verschillende jaren rond die goudsbloem, die ook in het veld zorgt voor een bloemenpracht.

Een dubbel doel

De goudsbloem, ook bekend onder de Latijnse naam *Calendula Officinalis L.*, is oorspronkelijk afkomstig uit het Middellandse Zeegebied. "De bloem wordt gekweekt met een dub-

De blaadjes van de goudsbloem kunnen worden verwerkt tot etherische bloemolie voor farmaceutische en/of cosmetische producten, terwijl de olie die uit de zaadjes geperst wordt, kan dienen als milieuvriendelijk alternatief binnen de verfindustrie. Foto: ILVO

bel doel. De verschillende onderdelen van de plant kunnen voor uiteenlopende toepassingen gebruikt worden. Zo worden de bloemblaadjes bijvoorbeeld verwerkt tot etherische bloemolie voor farmaceutische en/of cosmetische producten, terwijl de olie die uit de zaadjes geperst wordt, kan dienen als milieuvriendelijk alternatief binnen de verfindustrie", aldus Hilde Muylle van het ILVO.

Goudsbloemzaden bevatten veel poly-onverzadigde vetzuren (calendula-zuur) die gebruikt kunnen worden voor industriële toepassingen zoals natuurlijke verven, hoogwaardige

harsen én in de toekomst misschien zelfs voor voedingstoepassingen.

Eens de bloemen (tweemaal) geoogst zijn, kan men 7 tot 10 weken later, als ongeveer 75% van de zaden afgerijpt is, het zaad met een pikdors oogsten. Het is belangrijk om het juiste oogstmoment te kiezen, want als er te laat geoogst wordt, dan is het verlies aan vallende zaden te groot. Eens de olie uit de zaden geperst is, kan ook de perskoek die overblijft nog verwerkt worden als veevoeder, zo gaat niets verloren. Inspirerende verhalen zijn terug te vinden op de website B2BE. **LV**

B2BE-Facilitator past in kader van Vlaams plan bio-economie

De Vlaamse regering wil de ontwikkeling van bio-economie de komende jaren versnellen en stelde daarom eerder dit jaar een Vlaams Beleidsplan voor de bio-economie voor. Voor de uitrol werd 10 miljoen euro vrijgemaakt. Het gaat dan concreet om een reeks acties, zoals de stimulering van onderzoek en innovatie, begeleiding van nieuwe samenwerkingen tussen industrie en landbouw en flankerende beleidsmaatregelen...

Zoals bekend telt onze Vlaamse landbouwsector veel innovatieve landbouwers die samenwerken met lokale partners om nieuwe technologieën en waardeketens op te zetten. "Een groeiende bio-economie creëert ook de mogelijkheid om nieuwe activiteiten en inkomensstromen op te bouwen voor de Vlaamse landbouwers, en bij uitbreiding eigenlijk voor de hele agrovoedingssector", liet Vlaams landbouwminister Hilde Crevits bij de lancering van het Vlaams beleidsplan voor de bio-economie optekenen.

De B2BE-Facilitator, die ingebed is bij het ILVO, maar zich focust op alle actoren in de bio-economie, brengt concreet ondernemers uit de land- en tuinbouw, de mariene sector en uit de voedingsindustrie samen met industriële partners rond groene innovaties in de fossielvrije bio-economie.

Bio-economie vormt een belangrijke schakel in de transitie om de Vlaamse economie koolstofneutraal te maken, door nieuwe waardeketens op te bouwen die zorgen voor een gesloten koolstofcyclus. Een holistische aanpak van de bio-economie kan ervoor zorgen dat nieuwe biogebaseerde alternatieven met een minimale klimaatimpact beschikbaar worden voor producten op basis van fossiele brandstoffen.

Jasmine Versyck is de Business Developer bio-economie en Hanna Van Renterghem is verantwoordelijk voor de communicatie van de B2BE-Facilitator. Meer info op www.b2be-facilitator.be en via info@b2be-facilitator.be. **LV**